

SAJUNGOS
PADĖTIS
2018

Griežtesnė ir veiksmingesnė Europos grąžinimo politika

#SOTEU

2018 m. rugsėjo 12 d.

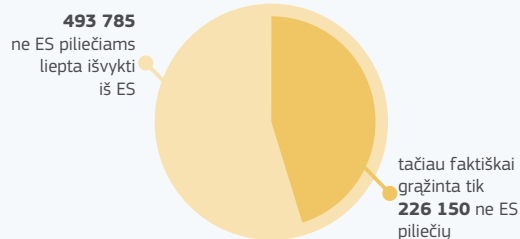
„Teisės pasilikti Europoje neturintys asmenys turi grįžti į savo kilmės šalis. Jei į savo šalis grįžta tik 36 proc. neteisėtų migrantų, akivaizdu, kad mums reikia dirbti daug geriau. Tik taip Europa galės rodyti solidarumą su pabėgėliais, kuriems iš tiesų būtina apsauga.“

Jeanas-Claude'as Junckeris, pranešimas apie Sąjungos padėtį, 2017 m. rugsėjo 13 d.

Veiksminga ir humaniška grąžinimo politika – esminis ES visapusiško požiūrio į tai, kaip geriau valdyti migraciją ir mažinti neteisėtos migracijos paskatas, aspektas. Europa ir toliau bus dosni tiems ir solidari su tais, kuriems iš tiesų reikia apsaugos. Tačiau, siekiant turėti gerai veikiančią prieglobsčio sistemą, lygiai taip pat svarbu, kad, paisant visų pagrindinių teisių, būtų grąžinami asmenys, kurie nebėga nuo karo ar persekiojimo ir neturi teisės likti ES. Be to, tai bus aiški žinia, kad leistis į pavojingas keliones ir bandyti neteisėtai patekti į ES apskritai neverta.

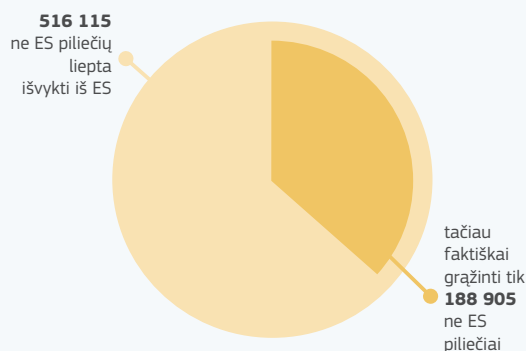
45,8 % grąžinimo efektyvumas 2016 m.

Naujos ir griežtesnės taisyklės siekiant veiksmingesnės ES grąžinimo politikos

Tikslinė ES grąžinimo direktyvos peržiūra 2008 m. priimta **Gražinimo direktyva** nustatyti bendri sąžiningi ir skaidrūs ne ES piliečių, neturinčių teisės teisėtai likti ES, grąžinimo standartai bei procedūros. Deja, valstybėms narėms šią direktyvą taikant neveiksmingai ir nenuosekliai, ES grąžinimo procedūros apskritai tapo mažiau veiksmingos. Naujomis taisyklėmis bus pašalintos grąžinimo veiksmingumą mažinančios kliūtys ir neatitikimai. Be to, jos padės paspartinti grąžinimo procedūras, išvengti pasislėpimo ir neteisėto antrinio judėjimo ir apskritai išsiųsti iš ES didesnę neteisėtų migrantų dalį, kartu laikantis visų pagrindinių teisių ir *negrąžinimo* principo.

36,6 % grąžinimo efektyvumas 2017 m.

AIŠKIOS PROCEDŪROS

- Sprendimai grąžinti turėtų būti sistemingai priimami tuo pačiu metu kaip ir sprendimai dėl teisėto buvimo nutraukimo, pavyzdžiui, neigiamo sprendimo dėl prieglobsčio prašymo, vizos arba leidimo gyventi galiojimo pabaigos, arba iš karto po to.

SPARTESNĖS PASIENIO PROCEDŪROS

- Asmenims, kurių prieglobsčio prašymai buvo atmesti atliekant pasienio procedūras, bus taikomos supaprastintos grąžinimo procedūros siekiant užtikrinti, kad sprendimus grąžinti būtų galima priimti greitai ir visiškai užtikrinti jų vykdymą prie ES išorės sienų, taip pat ir kontroliuojamuose centruose.

GERESNĖ STEBĖSENA

- Siekiant užtikrinti, kad laiku būtų galima gauti informacijos apie kiekvieno grąžintino asmens tapatybę ir teisinę padėtį, valstybės narės turės sukurti nacionalines grąžinimo valdymo sistemas.

VEIKSMINGESNIS SAVANORIŠKAS GRĮŽIMAS

- Valstybės narės turėtų daugiau padėti grįžtantiems asmenims, be kita ko, teikdamos paramą, skirtą jiems reintegruoti kilmės šalyje.

- Valstybės narės taip pat turės galimybę sutrumpinti savanoriško išvykimo laikotarpį arba nuspręsti jo nesuteikti, jei to reikia siekiant išvengti pasislėpimo arba reaguojant į galimas grėsmes viešajai tvarkai ar nacionaliniam saugumui.

PIKTNAUDŽIAVIMO PREVENCIJA

- Numatomos glaudesnės sąsajos su prieglobsčio procedūromis ir suderintas penkių dienų terminas, per kurį prieglobsčio prašytojai, kurių prieglobsčio prašymai atmesti, turi pateikti apeliacinį skundą.

- Asmenys, kuriems taikoma grąžinimo procedūra, bus įpareigoti bendradarbiauti, be kita ko, tikrinant jų tapatybę ir išduodant kelionės dokumentus.

SUDERINTOS SULAIKYMO TAISYKLĖS

Siekiant geriau užtikrinti, kad grąžinimo procedūros būtų iki galo užbaigtos, sulaikymo priemonė turi būti naudojama veiksmingiau:

- reikalingi bendri pasislėpimo rizikos nustatymo kriterijai;
- turi būti galimybė sulaikyti asmenis, keliančius grėsmę viešajai tvarkai ar nacionaliniam saugumui;
- turi būti įvestas minimalus trijų mėnesių sulaikymo laikotarpis

PATIKIMOS PAGRINDINIŲ TEISIŲ APSAUGOS PRIEMONĖS

- Dabartinės ES pagrindinių migrantų teisių apsaugos priemonės nesikeis, bus laikomasi ir negrąžinimo principo. Tai taip pat taikoma tiems atvejams, kai grąžintini asmenys sulaikomi.

- Valstybės narės privalo ir toliau užtikrinti, kad būtų laikomasi šeimos vientisumo išlaikymo principo ir visuomet atsižvelgiama į vaiko interesus ir į specialius pažeidžiamų asmenų poreikius. Taisyklėmis toliau bus užtikrinama galimybė veiksmingai apskųsti sprendimą grąžinti.

Visapusiška ES grąžinimo politika

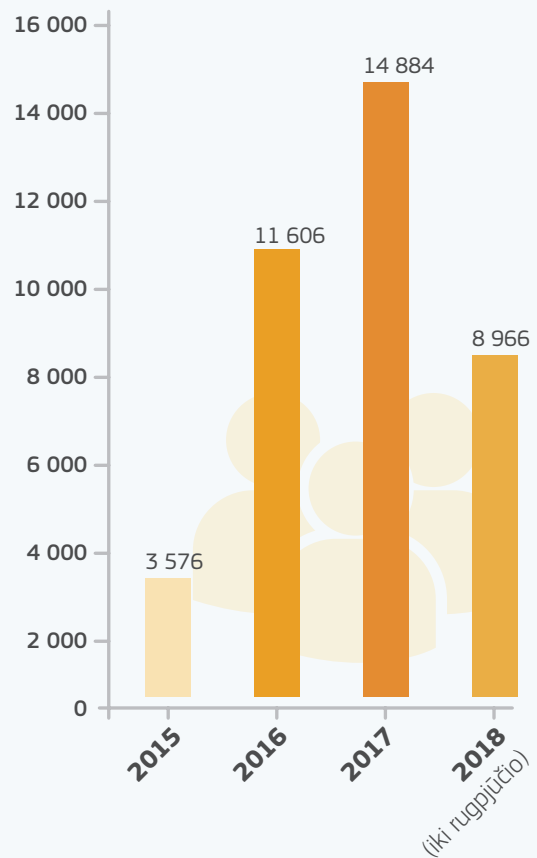
ES lygmeniu dedama daugiau pastangų, kad grąžinimas būtų veiksmingesnis. Šiandien pasiūlyta Grąžinimo direktyvos peržiūra – viena iš tokių priemonių. Šios pastangos – tai, be kita ko, didesnė pagalba valstybėms narėms, kurią teikia **Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgos**, glaudesnis **bendradarbiavimas su kilmės šalimis**, kad jos priimtų atgal savo piliečius, ir **finansinė parama** iš ES biudžeto.

Geresnis bendradarbiavimas su ES nepriklausančiomis šalimis

Siekdama, kad būtų vykdoma didesnė sprendimų grąžinti dalis, ES plėtojo glaudesnį bendradarbiavimą su neteisėtų migrantų kilmės šalimis, kad jos vykdytų savo tarptautinę pareigą priimti atgal savo piliečius, neteisėtai gyvenančius ES. Siekdama stiprinti bendradarbiavimą grąžinimo ir readmisijos srityse, ES naudojami visomis nacionalinėmis ir ES lygmens **iniciatyvomis bei svertais**, įskaitant vizų politikos priemonių koordinavimą. Taikydamos 2016 m. sukurtą **partnerystės migracijos srityje modelį** Europos Sąjunga ir jos valstybės narės koordinuotai naudojami savo kolektyviniais svertais, kad su ES nepriklausančiomis šalimis kryptingai susitartų bendrai valdyti migraciją ir toliau gerinti bendradarbiavimą grąžinimo ir readmisijos srityse. Per praėjusius mėnesius pasiekta didelės pažangos.

- ES yra sudarę **readmisijos susitarimus** su 17 šalių, o šiuo metu vyksta derybos su dar 6 šalimis (Baltarusija, Nigerija, Tunisu, Kinija, Jordanija ir Alžyru).
- Be to, dedama dar daugiau pastangų, kad būtų pagerintas **praktinis bendradarbiavimas readmisijos srityje** su neteisėtų migrantų kilmės šalimis. Dirbama su keliomis pagrindinėmis šalimis: vien per pastaruosius dvejus metus sudaryti šeši nauji susitarimai (su Afganistanu, Gvinėja, Bangladešu, Etiopija, Gambija ir Dramblio Kaulo Krantu).

Asmenys, grąžinti padedant Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūrai

Didesnė Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros parama

Nuo pat įsteigimo 2016 m. Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra tapo **tikru ES grąžinimo centru**, pajėgiu veiksmingai padėti valstybėms narėms grąžinti tuos, kurie neturi teisės pasilikti ES. Šiandien Komisija pasiūlė **dar labiau padidinti Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų galimybes padėti** valstybėms narėms – jos galės padėti vykdyti grąžinimo procedūras, be kita ko, rengti sprendimus grąžinti, nustatyti grąžintinių asmenų tapatybę, išduoti kelionės dokumentus.

Kol kas agentūros organizuojamų grąžinimo operacijų mastas vis didėja – 2017 m. grąžinti iš viso 14 884 asmenys, o nuo 2018 m. sausio iki rugpjūčio mėn. – 8 966.

Finansinė parama iš ES biudžeto

Kad padėtų valstybėms narėms veiksmingai grąžinti neteisėtus migrantus, Komisija teikia didelę finansinę pagalbą. Pagal dabartinę finansinę programą (2014–2020 m.) valstybėms narėms jau paskirstyta per 1 mlrd. EUR grąžinimo ir readmisijos veiklai finansuoti. Kitu 2021–2027 m. laikotarpiu Komisija pasiūlė migracijos valdymo finansavimą padidinti 51 proc. – iki 10,4 mlrd. EUR; grąžinimas yra vienas iš pagrindinių finansavimo prioritetų. Be to, **Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra** visą grąžinimui skirtą pagalbą, kurią ji teikia valstybėms narėms, finansuoja iš savo biudžeto.

■ **Leidinių biuras**

Print ISBN 978-92-79-92165-0 doi:10.2775/551838 NA-03-18-138-LT-C
PDF ISBN 978-92-79-92153-7 doi:10.2775/255398 NA-03-18-138-LT-N